

(ISSN: 2587-0238)

Kara, Ö. T. & Şahin, T.G. (2023).A Magical Technique within the Scope of “Language and Harmony” for Those Who Teach Turkish to Syrians: Processual Drama, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 8(24), 2803-2822.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.692>

Article Type (Makale Türü): Research Article

A MAGICAL TECHNIQUE WITHIN THE SCOPE OF “LANGUAGE AND HARMONY” FOR THOSE WHO TEACH TURKISH TO SYRIANS: PROCESSUAL DRAMA

Ömer Tuğrul KARA

Assoc. Prof. Dr., Çukurova University, Department of Turkish Education, Adana, Turkey, tkara@cu.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-5418-7718

Tuğrul Gökmen ŞAHİN

Dr., İnönü University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, Malatya, Turkey, tugrul.sahin@inonu.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-2107-9670

Received: 17.02.2023

Accepted: 18.09.2023

Published: 01.10.2023

ABSTRACT

In today's world where science, technology and transportation progress and develop at a dizzying pace, foreign language acquisition is gaining importance day by day, and monolingualism is being replaced by multilingualism and multiculturalism. Although teaching Turkish as a foreign language is a new discipline today, the historical adventure of teaching Turkish as a foreign language dates back to ancient times. Although it is a new disciplinary field today, new theories, methods, skills and practices are developed and applied to the field by experts in this field. The aim of the study is to teach Turkish to individuals coming from Syria and learning Turkish through processual drama. For this purpose, an example of application is also given for researchers and educators. Qualitative research method, case pattern, was preferred as the method of the study. The data was collected through documents and a descriptive application example was presented in the data analysis. It is important that the teachers who provide this education to Syrian refugees adapt to the process as well as their education. Asylum seekers need to live in harmony in order to survive in our country. However, in order to create a harmonious living space with refugees, it is thought that it would be beneficial for those who educate them to receive training in social harmony.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, drama, processual drama, application example.

INTRODUCTION

Although Turkish has been spoken since the time of the Hun Empire, which ruled between 220 BC (BC) and 216 AD (AD), the first known written documents of Turkish are stone tablets found in the Orkhon-Yenisey valley from the Gokturk state period, which ruled between 552-745 AD. Are the inscriptions engraved on it. The work titled *Divanü Lûgat-it Türk*, written by Kaşgarlı Mahmut between 1072-1074 AD, is remembered as the first work written with the aim of teaching Turkish as a foreign language. Then comes the work called “*Muhâkemetü-l Lügatayn*” written by Ali Şir Nevai during the Chagatai Period. It is known that throughout the historical development process, grammar, dictionaries and conversational works were written by Kipchak, Ottoman and Western people in order to teach Turkish to foreigners. In fact, Westerners opened schools to teach Turkish, and in addition to teaching Turkish, they also carried out Turkology activities through schools. The newly established Republic of Türkiye facilitated the teaching of Turkish to foreigners as well as teaching Turkish as the mother tongue, as a result of the research and investigations carried out by the Turkish Language Association, which it established after the revolutions in writing. Today, many institutions and organizations continue to work actively with the aim of teaching Turkish as a foreign language at home and abroad through the Republic of Türkiye. As can be understood from the information we have provided, although the history of teaching Turkish as a foreign language dates back to ancient times, it is a new discipline in the modern sense. The story of Syrian immigrants coming to Türkiye, which started in 2011 in the context of teaching Turkish as a foreign language, continues today with the permanent stay of these people in our country. The entry of more than three million people into the country affected every layer of society, and the Syrian population, which was 20.5 million before the war, dropped to 7 million in the seventh year of the conflict. According to September 2018 figures, 12 million of the Syrian population has been displaced. More than 6 million of the displaced people were forced to migrate within Syria, and more than 5 million had to migrate to Syria's neighboring countries and Europe. There was intense migration to Türkiye, Lebanon, Jordan, Iraq and Egypt. Türkiye is among the countries most exposed to immigration. According to January 2020 data, there are approximately 3.5 million Syrian refugees in Türkiye (UNHCR, 2020). The desire of so many people who do not speak Turkish to learn the language of the country they took refuge in has taken teaching Turkish as a foreign language to a completely different dimension. The concept of Turkish education has changed since the day the migration began; teaching Turkish as a foreign language is almost identical to teaching Turkish to Syrians.

This situation has caused those who teach Turkish to foreigners to focus largely on Syrian refugees (Kara, Karakoç and Dağistanlıoğlu, 2017, p. 20). In this sense, Turkish teachers, Turkish language and literature teachers, and classroom teachers started to give Turkish lessons to Syrian refugees within the framework of a project called PIKTES; this process, which started in temporary education centers and camps, later continued in all public schools by the decision of the Ministry of National Education. With this new practice, many teachers started teaching Turkish to Syrians for the first time, and many of them were just introduced to this different culture. Teachers need to adapt to this new culture in terms of language teaching as well as the adaptation of students. Some of the teachers who have just started this training have been prejudiced against Syrians. These prejudices

naturally affected the teaching process negatively. Not much can be expected from a teacher who does not love his profession and does not enjoy his students.

In this respect, educators need to know and understand Syrian students as much as students need to know and understand Turkish culture and life. In this sense, the concept of "empathy" comes into play. The economic and social destruction caused to our country by Syrian immigrants in Türkiye is a separate issue. As educators, it is our duty to understand those people who have taken refuge in our country - leaving all prejudices aside. Solving problems starts with understanding and empathy. In this respect, the most appropriate method to ensure harmony and an empathetic classroom environment is "drama". Drama, with a broad definition, is any kind of immediate, direct relationship, action-reaction exchange, a minimum level of interaction or a dramatic situation where a person engages with another person (San, 1990, p.573). As can be seen from the definition, the basis of drama is human and human interaction. These are playful processes where all emotions turn into action and behavior. "Processual drama" is one of the techniques that reflect the social side of drama. Process drama: It is a drama technique inspired by many events in daily life and enriched with speaking and writing activities fed by other techniques in drama. Identification and discovery of fictional roles and situations are the basic features of processual drama. There is no requirement for students to have acting skills. The attitudes of the participants are more important than the characters they portray. The student, who takes on a role in the processual drama, experiences and reflects the process of being himself and acting as if he were someone else, while learning about the drama and the process. Thanks to the role-plays involved in these learning processes, students become more prepared for life as they learn by experiencing (Adıgüzel, 2015, p.389).

The approach called "process drama" or "processual drama" is generally based on the development of the subject discussed in drama studies in an episodic manner, based on a process. In the process of creating a meaning and reaching a conclusion within this structure, the participant can enter different roles and sometimes be inside the role and sometimes outside it; the roles of active and passive participant and observer provide different perspectives on the current situation. The episodic structure is a structure in which the unity of time and space is not sought in an uninterrupted process, and the story is told in parts. It should not be forgotten that while each section is meaningful independently, it also creates a holistic meaning when combined with other sections. In process drama, an imaginary world is created and any problem that concerns the participant is addressed within this imaginary world. In this world, the participant adopts a certain attitude through fictional characters in fictional situations he creates based on his real feelings, and it is assumed that this choice will also affect the participant's attitude in the real world. In this approach, no text can be mentioned that covers the entire process. Without following a text, a problem that concerns the participant is addressed by incorporating artistic possibilities such as thematic role-play and symbolic narration. It progresses under the guidance of the teacher, who plays the main role in the role-plays. The teacher furthers this process by asking various questions to the participants. The results achieved through activities during the process do not depend solely on the current creations of the participants. One of the most familiar and noticeable features of process drama is the "pretext". The preliminary text is the starting point of the episodes on which the process will be based and provides the

participant with the necessary data to establish a relationship between himself and the process regarding the content of the process. Metaxis is at the forefront in procedural drama. Metaxis is a situation where play and reality are kneaded together. In this way, all participants make realistic role-plays during the game (Uştuk, 2014, p.49, 80-81, 92).

Image: Process drama workshop

Process drama is a form of designing an educational process using improvisations. Drama, as in all its manifestations, is a form of representation that creates a fictional world by using real life stories and often real objects. The distinctive aspect of this representation is that the events to be represented are shaped by the negotiations of the participants. In other words, the "process" occurs under the control of the drama participants (Sezerel and Gökbulut, 2015, p.107). Haseman (1991, p. 19-20) mentions the following features for processual drama:

- a. It activates the participants' motivation to respond artistically to the situation/problem.
- b. It involves establishing a state of metaxis. This means that the "real" and "fictional" worlds exist simultaneously in the mind. In this respect, it serves to question the ordinary / given by transcending the conditions of existence that are actually comprehended.
- c. It uses the components of drama.
- d. In an educational context, it includes education/art interaction to ensure the quality of teaching.
- to. It challenges the instructor and learners to collaborate to construct dramatically playable actions.

f. In processual drama, the issue of “making drama” is not imposed on the participants, but is negotiated with them. Management based on this negotiation is put forward as a statement of will, but it does not prevent the review of the process, the movement of the study in a new direction, and the conduct of research.

g. It re-establishes the traditional relationship between actor, text and audience.

The fact that the participants prepare, read and evaluate the play during the play also collapses the traditional roles of actor, artist and audience.

“It forces the instructor and the learners to collaborate to construct dramatically playable actions.” This statement forms the basis of our article. The majority of Turkish teachers teaching Syrian students do not start their careers willingly, and even begin their teaching careers by bringing some of their prejudices with them. In fact, here we see that we are faced with a group of instructors who do not know the target audience they will teach and whose doors of empathy are closed. This group has many question marks at the beginning of their careers about whom, why and how they will teach. When the deficiencies and inadequacies in personal rights are added to this, the situation becomes even more complicated.

With processual drama, educators identify a problem within the framework of their own experiences and knowledge, and try to find a solution to this problem in a common process. In this way, participants quickly experience the feeling of being "us". This improves joint action and adaptation skills. Process drama is an interactive form of drama that creates a dramatic structure for participants to experience and live a story. This form of drama helps participants develop their emotional, social and cognitive abilities. Process drama is often used in education and community work, but can also be used in therapy and business. Process drama offers students the opportunity to explore a topic more deeply and develop empathy, problem-solving and critical thinking skills. It can also help participants improve their social skills and ability to collaborate. That's why many educators and community leaders choose to use process drama as an educational and community development tool.

Based on all these, considering the historical process of teaching Turkish as a foreign language, it has become inevitable to use more modern methods and techniques today. That's why in this study, in which we recommend using the drama method, which is based on the constructivist approach that we use in many fields of education, in teaching Turkish as a foreign language, it is aimed to teach Turkish through processual drama to individuals coming from Syria and learning Turkish. For this purpose, an application example is also given for researchers and educators.

Process Drama Ethnicity

After the basic warm-up activities of the drama, the leader divides the trainers into groups of four or five. Groups are divided into numbers: 1st group, 2nd group etc. Groups can also give themselves names if desired. The leader asks them to think of a Syrian student they have taught or know. The leader then asks each group to create a

story that tells about that student's life before coming to Türkiye, the process of arrival, the experiences they experienced in Türkiye and the consequences of all these. This fiction will be created by all individuals in the group and turned into a common story. Later, this story will be written down. However, before this, each group will have a discussion within themselves to mature the story and eventually write it. Every group member should be involved in the story writing process. Then the groups write down the story in a given time. Each group is free within itself. For the writing activity, the leader assigns a suitable time to the participants. At the end of the period, the leader asks the groups to find a title for the story. After this process is completed, all groups start reading their stories, starting with the first group. The leader has all groups read their story out loud. When each group reads its story, the leader writes the title of the story and the name of the hero on the board. He codes the main lines of the story on the board.

Example:

Group 1

Mirwan

13 years old

Mother alive, father dead

Has 7 siblings

They came from Aleppo.

He experienced the war even at a very young age.

He has a lot of trouble at school because he has to work.

He has a hard time learning Turkish writing.

After the groups' stories, the main framework of which is determined, are written on the board, the leader evaluates all the stories and discusses them with the participants. By voting, he chooses the one most suitable for role-play. Then, he divides the selected story into parts consisting of dramatic elements, taking into account the number of groups.

For example:

1. Mirwan's life in Syria before coming to Türkiye
2. What Mirwan and his family experienced during the war
3. Stories of coming to Türkiye
4. Their first experiences when they came to Türkiye
5. Mirwan's experiences at school

These fragmented stories, each containing a dramatic element, are distributed to the groups in turn. And each group is asked to enact these pieces based on the original story. A certain period of time is given for this. At the end of this period, story parts are animated, taking into account the flow of events. At the end of all the role-plays, the character of "Mirwan" as a refugee is examined: The life of the refugees, their adaptation or incompatibility with Türkiye, their educational life and our view of them are discussed. The leader then asks for

five volunteers from the group. At the end of all these interrelated stories, he wants a final revival to be made on what kind of future should be for "Mirwan". Volunteers make the role-plays, taking into account what is said, the dramas performed and the evaluations. The leader takes a break. After the break, distributes drawing paper, colored pencils, newspaper and magazine pages, scissors and glue to all groups. And he turns to the participants and asks them to publish a newspaper article describing all of Mirwan's experiences. Based on the role-plays, all groups design the story of a refugee child as a newspaper article and paste the newspaper they have produced on the classroom board. Each group chooses a spokesperson and tells the news to the other participants and answers any questions.

The basic thing in this application example is to increase the experience of trainers by determining the character of a refugee and creating stories that can be lived through it. Here, not only the general profiles of immigrants through character, but also the rules that shape the character, the behavior and approaches of the local governments and the people of the host country, which are at the center of the problem, are experienced. In this context, the tasks determined by the leader and the participants are enacted in a story and various roles are tried.

METHOD

Design of the Study

In this study, case study was preferred as the qualitative research method. A case study allows a specific event or situation to be examined and described in detail (Creswell, 2021, p.100). The main purpose of the research is to add the processual drama activity to the literature as an exemplary application, which is why this method was chosen. Since the researchers wanted to put the subject within a certain limit, they found it appropriate to use the single instrumental case study model. Thanks to this approach, we can focus on a specific subject in depth and access the necessary documents for analysis. Although various data collection methods are generally recommended for in-depth studies in the literature, this review was conducted only through document analysis and potential participants, such as students and teachers, were not interviewed (Creswell, 2021).

Data Collection Process and Analysis

In this research, document analysis was conducted within the framework of a qualitative approach. Document analysis involves detailed examination of written sources that contain information about the situation to be examined (Yıldırım and Şimşek, 2018, p. 189). The data sources of the research are processual drama and activity examples. Since only document analysis was used in the research, ethics committee approval was not required. The collected data were discussed in a descriptive manner.

Validity and Reliability

In the methodological part of the study, the researchers specified in detail the nature of the documents examined, the selection processes and the analysis method used (Creswell and Miller, 2000; Johnson, 1997). Transferability refers to the extent to which the findings of a study can be applied to similar scenarios (Fraenkel,

et al., 2012, p. 107). Accordingly, the different stages of the study are presented in detail in the specified sections. Internal reliability indicates whether different researchers can find similar results based on the same data (Fraenkel, et al., 2012, p. 165). In this context, the collected data were evaluated in depth by the researchers in accordance with the research question. External reliability includes details about how the study was conducted in a certain process (FraenMetkel, et al., 2012, p. 103). The research steps were explained in detail in certain sections and the results were reviewed by a Turkish education expert.

RESULT AND EVALUATION

Many research and studies have been carried out throughout history in order to understand and know people from various aspects; different educational approaches have been tried. Although this ongoing search still searches for a lot of information waiting to be discovered, evolutions are now accepted that it would be more meaningful to describe humans as holistic. It is necessary to evaluate developmental classifications such as cognitive, affective, psychomotor and intuitive domains separately, but accept them as a whole. Since separating these developmental classifications in language teaching would cause us to miss the essence of the matter, the method we choose must educate people in every aspect. Moreover, if this education includes a second language, a part-to-whole approach such as learning only vocabulary or grammar will not yield results. At this point, social harmony and the transfer of culture are required. The language-culture-harmony combination should be taken as a basis in the language teaching of Syrian refugees, who are numerous in our country, and it is important to choose the technique that will best manage this process. Asylum seekers need to live in harmony in order to survive in our country. While international interaction makes learning other cultures a necessity (İşçan, 2011, p. 2), not only language teaching but also correct cultural transfer should be emphasized. In this context, in order to create a harmonious living space for refugees, it is thought that it would be beneficial for those who educate them to receive training on social harmony.

Language-culture-harmony are concepts related to each other. It is unthinkable that a teacher who cannot achieve this harmony will teach a culture that is foreign to the target language. Understanding culture is the most effective approach to teaching language. It is necessary to see language as both a means of transmission and a means of communication (Gemalmaz 2010, p. 35). In this respect, the "processual drama" technique, which improves the sense of empathy and helps the other person experience the events experienced, is thought to be appropriate. Process drama is a drama technique that has been frequently used in our country in recent years. Process dramas are long-term drama works. During the process, the terms and concepts of the subject are learned by researching them personally. It should not be ignored that the mother tongue used consciously in lessons will have a very positive impact on the foreign language acquisition process (Butzkamm 2003, p. 29).

In processual drama, an experimental atmosphere is created. Social problems are tried to be solved in this artificial world. Because learning a foreign language requires thinking largely in that language (President, 2006, p. 29). In this experimental atmosphere, participants create role-plays by combining their real-life experiences in imaginary situations with imaginary people. In this way, it becomes easier for them to be interested and careful while learning the language and to exhibit social behavior (Emiroğlu, 2013, p. 277). In this technique, there is no

text that covers the entire drama process. An attempt is made to examine a problem that concerns the participants by dramatizing it, regardless of a text. Of course, the drama leader who will apply this technique must be trained in this field. As the techniques with strong social aspects that bring people closer to each other and enable us to understand each other increase, we will be much more effective in the process of teaching our own culture to foreigners. Çoban (2017), who used processual drama in teaching English, also revealed in his study that both students and teachers improved their foreign language proficiency and increased their desire to communicate thanks to processual drama activities. In the principles of teaching Turkish as a foreign language, it is very important to put the learned language to work, especially in speaking skills (Ünal and Demirtaş (2019). It is thought that processual drama will make positive contributions to both the learner and the teacher in this aspect.

ETHICAL TEXT

This article has complied with the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics rules, and journal ethics rules. Responsibility for any violations that may arise regarding the article belongs to the author(s). Qualitative research method, case design, was preferred in the article. The material of the study is the document. Therefore, ethics committee approval is not required.

Author(s) Contribution Rate: In this study, the contribution rate of the first author is 50% and the contribution rate of the second author is 50%.

REFERENCES

- Adıgüzel, H. Ömer (2015). *Creative drama in education*. Ankara: Pegem Akademi Publishing.
- Butzkamm, W. (2003). We only learn language once. The role of the mother tongue in FL classrooms: death of a dogma. *Language Learning Journal*, 28(1), 29-39.
- Creswell, J. W. (2021). Nitel araştırma yöntemleri. (Çev. S. B. Demir ve M. Bütün). Siyasal kitabevi.
- Emiroğlu, S. (2013). Speech training. In M. Durmuş and A. Okur, (Eds.), *Handbook of teaching Turkish as a foreign language* (pp. 277-291). Ankara: Graphicer Publications.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. & Hyun, H. H. (2012). How to design and evaluate research in education. (8th edition).
- Gemalmaz, E. (2010). *Deep structure of Turkish*. (Edited by: Cengiz Alyılmaz and Osman Mert), Ankara: Belen Publishing.
- Haseman, Bradley C. (1991). Improvisation, Process drama and dramatic art. *The Drama Magazine*, 19-21.
- İşcan, A. (2011). The importance of Turkish as a foreign language. *International Journal of Eurasian Social Sciences*, 2(4), 29-36.
- Kara, Ö. T., Karakoç, Ö. & Erdem, B. (2017). Examining the professional competence perceptions of Turkish teachers who will teach Turkish to Syrians. In M. Ertan Gökmen, Nazan Tutaş and Sebahat Alan (Eds.), *Teaching Turkish as a foreign language and foreign language teaching research* (pp. 15-31), Ankara: Ankara University Press.
-

- Özgüzel, S. (2013). The phenomenon of multicultural society in Western Europe and the importance of intercultural communication. *Journal of Education and Society in the 21st Century*, 2(4), 143-152.
- President, Ö. (2006). *Foreign language teaching principles and solutions*. Istanbul: Multilingual Publications.
- San, I. (1990). Creative drama in education. *Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal*, 23(2), 573-582.
- Sezerel, H. & Gökbulut, Ö. HE. (2015). Internet addiction and processual drama: the preventable development of an addiction. *Creative Drama Journal*, 10(1), 103-116.
- Shepherd, P. (2017). *The effect of process drama on English as a foreign language (EFL) learners' use of communication strategies*. Bilkent University Publisher.
- UNHCR. (2018). Syrian refugee response plan. Access address: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>.
- Uştuk, Ö. (2014). *Cecily O'Neill's process drama approach and the components of process drama*. (Master's thesis), Ankara University Institute of Social Sciences, Ankara.
- Ünal, E. & Demirtaş, EN (2019). Teaching Turkish as a foreign language. In H. Akyol, & A. Şahin, *Teaching Turkish for prospective teachers and teachers* (pp. 391- 412). Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (11. baskı). Seçkin yayıncılık

SURİYELİLERE TÜRKÇE ÖĞRETENLER İÇİN “DİL VE UYUM” KAPSAMINDA SİHİRLİ BİR TEKNİK: SÜREÇSEL DRAMA

Öz

Bilim, teknoloji ve ulaşımın baş döndürücü bir hızla ilerleyip geliştiği günümüzde yabancı dil edinimi her geçen gün önem kazanmakta bununla beraber tek dilliliğin yerini çok dillilik ve kültürlülük almaktadır. Yabancılara Türkçe öğretimi günümüzde yeni bir disiplin olmakla birlikte aynı zamanda tarihi seyri içinde Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihi serüveni eskilere dayanmaktadır. Günümüzde yeni bir disiplin alanı olmasına rağmen bu alandaki uzmanlar tarafından yeni kuram, yöntem, beceri ve uygulamalar geliştirip alana uygulanmaktadır. Çalışmada Suriye’den gelen ve Türkçeyi öğrenen bireylere süreçsel drama ile Türkçenin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmacılara ve eğitmenlere yönelik uygulama örneği de verilmiştir. Çalışmanın yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi durum deseni tercih edilmiştir. Veriler döküman yoluyla toplanmış olup veri analizinde betimsel olarak uygulama örneği sunulmuştur. Suriyeli sığınmacıların eğitimi kadar onlara bu eğitim veren öğretmenlerin de sürece uyum sağlaması önemlidir. Sığınmacıların ülkemizde yaşamlarını sürdürebilmeleri için uyum içinde yaşamaları gerekir. Ancak sığınmacılarla uyum içinde bir yaşam alanı oluşturabilmek için özellikle onlara eğitim verenlerin de toplumsal uyum hakkında eğitim görmelerinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, drama, süreçsel drama, uygulama örneği.

GİRİŞ

Türkçe, Milattan Önce (MÖ) 220- Milattan Sonra (MS) 216 yılları arasında hâkimiyet süren Hun İmparatorluğu devrinden beri konuşuluyor olmasına rağmen Türkçeye ait bilinen ilk yazılı belgeler MS 552-745 arasında hüküm süren Göktürk devleti devrinden kalan Orhun-Yenisey vadisinde bulunan taş tabletler üzerine kazınmış olan yazılardır. MS 1072-1074 yılları arasında Kaşgarlı Mahmut tarafından kaleme alınan Divanü Lûgat-it Türk adlı eser Türkçenin yabancılara öğretmek gayesiyle yazılan ilk eser olarak yâd edilmektedir. Ardından Çağatay Dönemi'nde Ali Şir Nevai tarafından yazılan "Muhâkemetü-l Lugateyn" isimli eser gelmektedir. Tarihsel gelişim süreci içerisinde Kıpçak, Osmanlı, Batılıların yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla gramer, sözlük, konuşmaya dönük eserlerin yazıldığı bilinmektedir. Hatta Batılıların Türkçe öğretmek üzere okullar açtığı ve okullar vasıtasıyla Türkçe öğretiminin yanında Türkoloji faaliyetleri de yürütmüşlerdir. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti ise yazıda yapmış devrimlerin ardından kurmuş olduğu Türk Dil Kurumunun yapmış olduğu araştırma ve incelemeler sonucunda Türkçenin ana dili olarak öğretimin yanında Yabancılara Türkçe öğretimini kolaylaştırmıştır. Günümüzde Türkiye Cumhuriyeti eliyle yurt içinde ve yurtdışında yabancılara Türkçe öğretmek gayesiyle birçok kurum ve kuruluş aktif olarak görev yapmaya devam etmektedir. Arz etmiş olduğumuz bilgilerden anlaşılacağı gibi Yabancılara Türkçe Öğretimi 'nin tarihi çok eskilere dayanmakla beraber modern anlamda yeni bir disiplin alanıdır. Yabancılara Türkçe öğretimi bağlamında 2011 yılında başlayan Suriyeli göçmenlerin Türkiye'ye geliş hikâyesi, bugün bu insanların ülkemizde kalıcı misafirlikleriyle devam etmektedir. Üç milyonun üzerindeki insanın ülkeye girişi toplumun her katmanını etkilemiş, savaştan önce 20,5 milyon olan Suriye nüfusu çatışmaların yedinci yılında 7 milyona kadar düşmüştür. Eylül 2018 rakamlarına göre Suriye nüfusunun 12 milyonu yerinden olmuştur. Yerlerinden olan kişilerin 6 milyondan fazlası Suriye içerisinde, 5 milyondan fazlası ise Suriye'ye komşu ülkelere ve Avrupa'ya göç etmek zorunda kalmıştır. Yoğun olarak Türkiye, Lübnan, Ürdün, Irak ve Mısır'a göçler olmuştur. Türkiye en fazla göçe maruz kalan ülkeler arasındadır. Ocak 2020 verilerine göre Türkiye'de yaklaşık 3,5 milyon Suriyeli mülteci bulunmaktadır (UNHCR, 2020). Türkçe bilmeyen bunca insanın sığındıkları ülkenin dilini öğrenme istekleri; yabancılara Türkçe öğretimini bambaşka bir boyuta sürüklemiştir. Göçün başladığı o günden bugüne Türkçe eğitimi kavramı değişmiş; yabancılara Türkçe öğretimi ise temelde Suriyelilere Türkçe öğretimi alanıyla neredeyse özdeşleşmiştir.

Bu durum yabancılara Türkçe öğretimi yapanların, büyük oranda Suriyeli sığınmacılar üzerine eğilmelerine neden olmuştur (Kara, Karakoç ve Dağıstanlıoğlu, 2017, s. 20). Bu anlamda önceleri PİKTES isimli bir proje çerçevesinde Türkçe öğretmenleri, Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri, sınıf öğretmenleri Suriyeli mültecilere Türkçe dersi vermeye başlamış; geçici eğitim merkezleri, kamplarda başlayan bu süreç sonra millî eğitim bakanlığının kararıyla tüm resmî okullarda devam etmiştir. Bu yeni uygulamayla pek çok öğretmen ilk defa Suriyelilere Türkçe öğretmeye başlamış, yine pek çoğu bu farklı kültürle yeni tanışmışlardır. Öğrencilerin uyumu kadar öğretmenlerin de bu yeni kültüre dil öğretimi boyutunda uyum sağlamaları gerekmektedir. Bu eğitime yeni başlayan öğretmenlerin bir kısmı Suriyelilere karşı ön yargılı olmuştur. Bu ön yargılar doğal olarak öğretim sürecini de olumsuz etkilemiştir. Mesleğini sevmeyen ve öğrencilerinden haz etmeyen bir öğretmenden çok şey beklenemez.

Bu açıdan öğrencilerin Türk kültürünü, yaşantısını tanımaları ve anlamaları kadar eğitimcilerin de Suriyeli öğrencileri tanımaları ve anlamaları gerekir. Bu anlamda “empati” kavramı devreye girmektedir. Türkiye’deki Suriyeli göçmenlerin ülkemize yaşattığı ekonomik ve toplumsal tahribat ayrı bir konudur. Bir eğitimci olarak bizlere düşen; ülkemize sığınmış bu insanları -tüm ön yargıları bir kenara bırakarak- anlamaktır. Sorunların çözümü anlamakla ve empati kurmakla başlar. Bu açıdan derslerde uyumun ve empati yapılabilecek bir sınıf ortamının sağlanmasına en uygun yöntem “drama”dır. Drama geniş bir tanımla, insanın insanla girdiği her tür dolaysız, doğrudan ilişki, etki-tepki alışverişi, arada oluşan en az düzeyde bir etkileşim ya da dramatik durumdur (San, 1990, s.573). Tanımdan da görüldüğü gibi dramanın temelinde insan ve insanın etkileşimi vardır. Tüm duyguların harekete, davranışa dönüştüğü oyunsu süreçlerdir. Dramanın sosyal yanın yansıtan tekniklerin başında ise “Süreçsel drama” gelir. Süreçsel drama: günlük hayattaki birçok olaydan esinlenerek gelişen ve dramanın içerisindeki diğer tekniklerden beslenen konuşma ve yazma etkinlikleriyle zenginleştirilen drama tekniğidir. Kurgusal rollerin, durumların saptanması ve keşfedilmesi süreçsel dramanın temel özelliklerindedir. Öğrencilerde oyunculuk becerisi gibi bir özellik aranmaz. Katılımcıların canlandırdıkları karakterlerden ziyade sergiledikleri tutumlar önemlidir. Süreçsel drama içerisinde bir rolü üstlenen öğrenci, drama sürecinde ve drama hakkında öğrenmeyi gerçekleştirirken kendisi olma ve başkasıymış gibi davranma sürecini yaşar ve yansıtır. Bu öğrenme süreçlerinde yer alan canlandırmalar sayesinde öğrenciler yaşayarak öğrendikleri için yaşama daha hazırlıklı hale gelirler (Adıgüzel, 2015, s.389).

“Süreç drama” ya da “süreçsel drama” olarak adlandırılan yaklaşım, genel olarak drama çalışmalarında ele alınan konunun bir sürece dayalı olarak, epizodik bir biçimde gelişmesi üzerine kuruludur. Bu yapı içinde bir anlam oluşturma ve sonuca varma sürecinde katılımcı farklı rollere girebilir ve bazen rolün içinde bazen dışında olabilir; aktif ve pasif katılımcı ve gözlemci rolleri, içinde bulunulan duruma ilişkin farklı perspektifler sağlar. Epizodik yapı, kesintisiz bir süreçte zaman ve mekân birliğinin aranmadığı, hikâyenin bölümler halinde anlatıldığı bir yapıdır. Unutulmamalıdır ki her bölüm kendi içinde bağımsız bir şekilde anlamliken, diğer bölümlerle bir araya geldiğinde de bütünlüklü bir anlam oluşturmaktadır. Süreç dramada imgesel bir dünya oluşturulur ve katılımcıyı ilgilendiren herhangi bir problem bu imgesel dünya içerisinde ele alınır. Katılımcı bu dünya içinde, gerçek duygularından yola çıkarak oluşturduğu kurmaca durumlarda, kurmaca karakterler üzerinden belli bir tutum içerisine girer ve bu seçimin katılımcının gerçek dünyasındaki tutumunu da etkileyeceği varsayılır. Bu yaklaşımda, bütün süreci kapsayan, herhangi bir metinden bahsedilemez. Bir metni takip etmeksizin katılımcıyı ilgilendiren bir problem, tematik bir yolla canlandırma, sembolik olarak anlatma gibi sanatsal olanakları sürece katarak ele alınır. Canlandırmalardaki ana rolü üstlenen öğretmenin yönlendirmesiyle ilerler. Öğretmen bu süreci katılımcılara çeşitli sorular yönelterek ilerletir. Süreç içerisinde etkinliklerle varılan sonuç sadece katılımcıların o anki yaratımlarına bağlı değildir. Süreç dramanın en bilindik ve göze çarpan özelliklerinden biri “ön metindir”. Ön metin, sürecin dayandırılacağı epizotların başlangıç noktasıdır ve katılımcıya sürecin içeriği ile ilgili kendi ile süreç arasında bir ilişkilene yaşayabilmesi için gerekli veriyi sağlar. Süreçsel dramada metaksis ön plandadır. Metaksis; oyunla gerçeğin bir arada yoğrulması durumudur. Böylelikle tüm katılımcılar oyun sırasında gerçekçi canlandırmalar yaparlar (Uştuk, 2014, s.49, 80-81, 92).

Görsel: Süreçsel drama atölye

Süreçsel drama; doğaçlamalardan yararlanarak bir eğitim süreci tasarlanmanın bir formudur. Drama tüm görünümünde olduğu gibi, gerçek hayat öykülerini ve sıklıkla da gerçek nesnelere dayanarak, kurgusal bir dünyayı yaratan, bir temsil biçimidir. Bu temsilin ayırt edici yanı, temsil edilecek olayların, katılımcıların müzakereleri ile biçimlenmesidir. Diğer bir deyişle, "süreç", drama katılımcılarının kontrolünde oluşmaktadır (Sezerel ve Gökbulut, 2015, s.107). Haseman, (1991, s. 19-20) süreçsel drama için şu özelliklerden bahseder:

- a. Katılımcılarda, ele alınan duruma / probleme yönelik sanatsal bir yanıt verme güdüsünü harekete geçirir.
- b. Bir metaksis durumunu kurmayı içerir. Bunun anlamı, "gerçek" ve "kurgusal" dünyanın zihinde aynı anda var olmasıdır. Bu yönüyle, gerçekte kavranan varoluş koşullarının aşılması, sıradan / verili olanın sorgulanmasına hizmet etmektedir.
- c. Dramanın bileşenlerinden yararlanır.
- d. Eğitsel bir bağlamda, öğretimin niteliğini sağlamak için, eğitim/sanat etkileşimine yer verir.
- e. Öğretici ile öğrenenleri, dramatik olarak oynanabilir eylemler inşa etmek için işbirliğine zorlamaktadır.
- f. Süreçsel dramada, "drama yapma" konusu katılımcılara dayatılmamakta, onlarla müzakere edilmektedir. Bu müzakereye dayanan yönetim, bir irade beyanı olarak ortaya konmakta, fakat sürecin gözden geçirilmesini, çalışmanın yeni bir doğrultuya doğru gidişini ve araştırma yapmayı engellememektedir.
- g. Oyuncu, metin ve seyirci ilişkilerindeki geleneksel ilişkiyi yeniden kurmaktadır.

Katılımcıların oyunu oyun esansında hazırlaması, okuması ve değerlendirmesi, geleneksel oyuncu, sanatçı ve izleyici rollerini de çökertmektedir.

“Öğretici ile öğrenenleri, dramatik olarak oynanabilir eylemler inşa etmek için işbirliğine zorlamaktadır.” Bu ifade bizim yazımızın da temelini oluşturmaktadır. Suriyeli öğrencilere ders veren Türkçe öğreticilerinin büyük bir çoğunluğu mesleğe çok isteyerek başlamamakta hatta bazı ön yargılarını yanlarında getirerek öğretmenlik hayatlarına başlamaktadırlar. Aslında burada ders vereceği hedef kitleyi tanımayan, empati kapıları kapalı bir öğretici grubuyla karşı karşıya kaldığımızı görürüz. Bu grup meslek hayatlarının başında kime, neden ve nasıl ders anlatacağı konusunda çok fazla soru işaretine sahiptir. Buna bir de özlük haklarındaki eksiklikler ve yetersizlikler de eklenince durum daha da karmaşık bir hale gelir.

Süreçsel dramayla eğitimciler kendi deneyimleri ve bilgileri çerçevesinde bir sorun belirlerler, ortak bir süreçte bu problemin çözümünü bulmaya çalışırlar. Böylelikle katılımcılar kısa sürede “biz” olma duygusunu yaşarlar. Bu da ortak hareket etme, uyum sağlama becerilerini geliştirir. Süreçsel drama, katılımcıların bir hikâyeyi deneyimlemeleri ve yaşamaları için dramatik bir yapı oluşturan, etkileşimli bir drama biçimidir. Bu drama biçimi, katılımcıların duygusal, sosyal ve bilişsel yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Süreçsel drama genellikle eğitimde ve topluluk çalışmalarında kullanılır, ancak aynı zamanda terapi ve iş dünyasında da kullanılabilir. Süreçsel drama, öğrencilere bir konuyu daha derinlemesine keşfetme, empati kurma, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Ayrıca, katılımcıların sosyal becerilerini ve işbirliği yapma yeteneklerini geliştirmelerine de yardımcı olabilir. Bu yüzden birçok eğitimci ve topluluk lideri, süreçsel dramayı eğitim ve topluluk geliştirme aracı olarak kullanmayı tercih eder.

Tüm bunlardan yola çıkarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi bağlamında geçirdiği tarihsel süreç düşünüldüğünde günümüzde daha modern yöntem ve tekniklerin kullanılması kaçınılmaz bir durum olmuştur. İşte bu yüzden eğitimde birçok alanda kullandığımız yapılandırmacı yaklaşımı temele alan drama yöntemini yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılmasını önerdiğimiz çalışmada Suriye’den gelen ve Türkçeyi öğrenen bireylere süreçsel drama ile Türkçenin öğretilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmacılara ve eğitimcilerle yönelik uygulama örneği de verilmiştir.

Süreçsel Drama Etnikliği

Dramanın temel ısınma etkinliklerinin ardından lider, eğitimcileri dört ya da beşerli gruplara ayırır. Gruplar sayılara ayrılır: 1. grup, 2. grup gibi... İsteğe göre gruplar kendilerine isim de verebilirler. Lider onlardan eğitim verdikleri veya tanıdıkları Suriyeli bir öğrenciyi düşünmelerini ister. Lider daha sonra her grubun o öğrencinin Türkiye’ye gelmeden önceki yaşamını, geliş sürecini, Türkiye’de yaşadıklarını ve tüm bunların sonuçlarını anlatan bir hikâye kurgulamalarını ister. Bu kurgu gruptaki tüm bireyler tarafından oluşturulacak ve ortak bir hikâyeye dönüştürülecektir. Daha sonra bu hikâye yazıya dökülecektir. Ancak bunun öncesinde her grup kendi içerisinde bir fikir tartışması yaparak hikâyeyi olgunlaştıracak ve sonunda onu yazacaklardır. Her grup üyesi hikâyeye yazma sürecine dâhil edilmelidir. Daha sonra gruplar hikâyeyi verilen belirli bir sürede yazıya geçirirler. Her grup kendi içinde özgürdür. Yazma etkinliği için lider katılımcılara uygun bir zaman verir. Süre sonunda lider gruplardan

hikâyeye bir başlık bulmalarını ister. Bu işlem de tamamlandıktan sonra birinci gruptan başlamak kaydıyla tüm gruplar hikâyelerini okumaya başlarlar. Lider, tüm grupların hikâyesini yüksek sesle okutur. Her grup hikâyesini okuduğunda lider hikâyenin başlığının ve kahramanı ismini tahtaya yazar. Hikâyede geçenleri ana hatlarıyla tahtaya kodlar.

Örnek:

Grup 1

Mirvan

13 yaşında

Anne sağ, baba ölü

7 kardeşi var

Halep'ten gelmişler.

Savaşı çok küçük yaşta da olsa yaşamış.

Çalışmak zorunda kaldığı için okulda çok sıkıntı çekiyor.

Türkçe yazma eğitiminde çok zorlanıyor.

Grupların ana çerçevesi belirlenmiş hikâyeleri tahtaya yazıldıktan sonra lider tüm hikâyeleri değerlendirir, onlar hakkında katılımcılarla tartışır. Oylama yaparak canlandırmaya en uygun olanını seçer. Sonra seçtiği hikâyeyi grup sayısını dikkate alarak dramatik unsurlardan oluşan parçalara ayırır.

Örneğin:

1. Mirvan'ın Türkiye'ye gelmeden önce Suriye'deki yaşantısı
2. Mirvan ve ailesinin savaşta yaşadıkları
3. Türkiye'ye geliş öyküleri
4. Türkiye'ye geldiklerinde ilk yaşadıkları
5. Mirvan'ın okulda yaşadıkları

Bu parçalanmış ama her biri kendi içinde bir dramatik unsur barındıran hikâyeler sırasıyla gruplara dağıtılır. Ve orijinal hikâye temel alınarak bu parçaları her bir grubun canlandırması istenir. Bunun için belirli bir süre verilir. Bu süre sonunda olay akışı dikkate alınarak hikâye parçaları canlandırılır. Tüm canlandırmalar sonunda "Mirvan"ın sığınmacı olarak karakteri irdelenir: Sığınmacıların yaşamı, Türkiye'ye uyumları-uyumsuzlukları ve eğitim hayatları ve bizlerin onlara bakışı tartışılır. Lider daha sonra gruptan beş tane gönüllü ister. Tüm bu birbiriyle ilintili hikâyelerin sonunda "Mirvan" açısından nasıl bir geleceğin olması gerektiği üzerine bir son bir canlandırma yapılmasını ister. Konuşulanlar, yapılan dramalar ve değerlendirmeler dikkate alınarak gönüllüler canlandırmalarını yaparlar. Lider bir ara verir. Ara sonrasında. Tüm gruplara resim kâğıdı, renkli kalemler, gazete

---

ve dergi sayfaları, makas ve yapıştırıcı dağıtır. Ve katılımcılara dönerek “Mirvan’ın tüm bu yaşadıklarını anlatan bir gazete haberi çıkarmalarını ister. Tüm gruplar canlandırmalardan yola çıkarak sığınmacı bir çocuğun hikâyesini gazete haberi olarak tasarlarlar ve çıkardıkları gazeteyi derslik panosuna yapıştırırlar. Her grup kendi içerisinde bir sözcü seçerek yaptıkları haberi diğer katılımcılara anlatır ve varsa soruları cevaplarlar.

Bu uygulama örneğinde temel olan; bir sığınmacı karakterinin belirlenip bunun üzerinden yaşanılması muhtemel hikâyelerin oluşturulup eğiticilerin deneyimlerinin artırılmasıdır. Burada sadece karakter üzerinden göçmenlerin genel profilleri değil karaktere şekil veren kurallar, sorunun merkezinde olan yerel yönetimler ve ev sahibi ülke insanların davranışları, yaklaşımları da deneyimlenir. Bu çerçevede lider ve katılımcılar tarafından belirlenen görevler bir hikâyenin içinde canlandırılır, çeşitli roller denenir.

YÖNTEM

Çalışmanın Deseni

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi desen olarak durum çalışması tercih edilmiştir. Durum çalışması, belirli bir olayın veya durumun detaylı olarak incelenip betimlenmesine olanak tanır (Creswell, 2021, s.100). Araştırmanın ana amacı, süreçsel drama etkinliğini örnek bir uygulama olarak literatüre eklemektir, bu yüzden bu yöntem seçilmiştir. Araştırmacılar, konuyu belirli bir sınıra oturtmak istediklerinden, tekli araçsal durum çalışması modelini kullanmayı uygun görmüşlerdir. Bu yaklaşım sayesinde, belirli bir konuya derinlemesine odaklanıp, analiz için gerekli dökümanlara erişim sağlanmıştır. Literatürde genellikle derinlemesine incelemeler için çeşitli veri toplama yöntemlerinin önerilmesine rağmen, bu inceleme sadece döküman analizi üzerinden yürütülmüş ve potansiyel katılımcılarla, örneğin öğrenciler ve öğretmenlerle, mülakat yapılmamıştır (Creswell, 2021).

Veri Toplama Süreci ve Analizi

Bu çalışmada, nitel bir yaklaşım çerçevesinde döküman analizi yapılmıştır. Döküman analizi, incelenecek duruma dair bilgiler taşıyan yazılı kaynakların detaylı incelenmesini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 189). Araştırmanın veri kaynaklarını süreçsel drama ve etkinlik örneği oluşturmaktadır. Araştırmada sadece döküman analizi kullanıldığından dolayı, etik kurul onayına ihtiyaç duyulmamıştır. Toplanan veriler betimleyici bir şekilde ele alınmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmacılar, çalışmanın metodolojik bölümünde incelenen belgelerin niteliği, seçim süreçleri ve kullanılan analiz metodunu detaylıca belirtmişlerdir (Creswell ve Miller, 2000; Johnson, 1997). Aktarılabirlik, bir çalışmanın bulgularının benzer senaryolara ne ölçüde uygulanabileceği anlamına gelir (Fraenkel, vd., 2012, s. 107). Bu doğrultuda, çalışmanın farklı aşamaları belirtilen kısımlarda ayrıntılı olarak sunulmuştur. İç güvenirlik, farklı araştırmacıların aynı verilere dayanarak benzer sonuçları bulup bulamayacağını belirtir (Fraenkel, vd., 2012, s. 165). Bu bağlamda, toplanan veriler araştırmacılar tarafından araştırma sorusuna uygun bir şekilde derinlemesine değerlendirilmiştir. Dış güvenirlik, çalışmanın belli bir süreçte nasıl yürütüldüğüne dair ayrıntıları içerir (Fraenkel,

vd., 2012, s. 103). Araştırma adımları, belirli kısımlarda ayrıntılı bir şekilde anlatılarak, sonuçlar Türkçe eğitimi uzmanı tarafından gözden geçirilmiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İnsanı muhtelif yönleriyle anlamak ve tanımak adına tarih boyunca birçok araştırma ve çalışma yapılmış; farklı eğitim yaklaşımları denenmiştir. Süregelen bu arayış hala keşfedilmeyi bekleyen birçok bilgiyi arayadursun, günümüzde insanı bütüncül (holistic) nitelendirmenin daha anlamlı olacağı yönünde evrilmeler kabul görmektedir. Bilişsel, duyuşsal, psikomotor, sezgisel alan gibi gelişimsel sınıflandırmaları ayrı değerlendirmek ama bir bütün kabul etmek gerekir. Dil öğretiminde de bu gelişimsel sınıflandırmaları ayırmak için özünü kaçırmaya sebebiyet vereceğinden seçtiğimiz yöntemin insanı her yönüyle eğitmesi gerekir. Kaldı ki bu eğitim ikinci bir dili kapsıyorsa sadece kelime öğrenmek, sadece gramer öğrenmek gibi parçadan bütüne bir yaklaşım sonuç vermeyecektir. Bu noktada toplumsal uyum ve kültürün aktarımı gerekir. Ülkemizde sayıca fazla olan Suriyeli sığınmacıların dil öğretiminde de dil- kültür-uyum birlikteliği esas alınmalıdır ve bu süreci en iyi yönetecek tekniğin seçilmesi önemlidir. Sığınmacıların ülkemizde yaşamlarını sürdürebilmeleri için uyum içinde yaşamaları gerekir. Milletlerarası etkileşim başka kültürleri de öğrenmeyi bir zorunluluk haline getirirken (İşçan, 2011, s. 2) sadece dil öğretiminin değil doğru kültürel aktarımında altı çizilmelidir. Bu aktarım da sığınmacılarla uyum içinde bir yaşam alanı oluşturabilmek için özellikle onlara eğitim verenlerin de toplumsal uyum hakkında eğitim görmelerinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Dil-kültür-uyum birbirleriyle ilintili kavramlardır. Bu uyumu yakalayamayan bir öğretmenin hedef dile yabancı olan bir kültüre eğitim vermesi düşünülemez. Kültürü anlamak dili öğretmek için en etkili yaklaşımdır. Dili hem bir aktarım aracı hem de bir iletişim aracı olarak görmek (Gemalmaz 2010, s. 35) gerekir. Bu açıdan empati duygularını geliştiren, karşıdaki insanın yaşadığı olayları deneyimlemeye yardımcı olan “süreçsel drama” tekniğinin uygun olduğu düşünülmektedir. Süreçsel drama son yıllarda ülkemizde de çok sık başvurulan bir drama tekniğidir. Süreçsel drama uzun soluklu drama çalışmalarıdır. Süreçte işlenen konu içerisinde geçen terimler ve kavramlar bizzat katılımcılar tarafından araştırılarak öğrenilir. Derslerde bilinçli şekilde kullanılan ana dilinin yabancı dil edinim sürecini oldukça olumlu etkileyeceği (Butzkamm 2003, s. 29) göz ardı edilmemelidir.

Süreçsel dramada, deneysel bir atmosfer oluşturulur. Sosyal problemler bu suni dünyada çözülmeye çalışılır. Çünkü yabancı bir dili öğrenmek demek büyük bir oranda öğrenilen o dilde düşünmeyi gerektirir (Başkan, 2006, s. 29) Katılımcılar bu deneysel atmosferde gerçek hayattan elde ettikleri tecrübeleri hayali durumlarda, hayali kişilerle birleştirerek canlandırmalar yaparlar. Bu sayede dili öğrenirken ilgili ve dikkatli olmaları aynı zamanda sosyal davranışlar sergilemeleri kolaylaşır (Emiroğlu, 2013, s. 277). Bu teknikte, drama sürecinin tamamını kapsayan, herhangi bir metinden bahsedilemez. Bir metne bağlı olmaksızın katılımcıları ilgilendiren bir sorun, dramatize edilerek irdelenmeye çalışılır. Tabii ki bu tekniği uygulayacak olan drama liderinin bu alanda eğitilmiş olması gerekir. İnsanı insana yaklaştıran ve onu anlamamızı sağlayan sosyal yönü kuvvetli teknikler arttıkça kendi kültürümüzü yabancılara öğretme sürecinde çok daha etkili olunacaktır. İngilizce öğretiminde süreçsel dramayı kullanan Çoban (2017) da çalışmasında hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin süreçsel drama aktiviteleri sayesinde yabancı dil yeterliliklerini geliştirdiğini ve iletişim kurmaya yönelik isteklerini arttırdıklarını ortaya

koymuştur. Yabancılara Türkçe öğretiminin ilkelerinde öğrenilen dilin işe koşulması, özellikle konuşma becerisinde oldukça önemlidir (Ünal ve Demirtaş (2019)). Süreçsel dramının bu yönüyle de hem öğrenene hem de öğretene olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Makalede nitel araştırma yöntemi durum deseni tercih edilmiştir. Çalışmanın materyali doküman olduğu için etik kurul gerekli değildir.

Author(s) Contribution Rate: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50’dir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. Ömer (2015). *Creative drama in education*. Ankara: Pegem Akademi Publishing.
- Butzkamm, W. (2003). We only learn language once. The role of the mother tongue in FL classrooms: death of a dogma. *Language Learning Journal*, 28(1), 29-39.
- Creswell, J. W. (2021). Nitel araştırma yöntemleri. (Çev. S. B. Demir ve M. Bütün). Siyasal kitabevi.
- Emiroğlu, S. (2013). Speech training. In M. Durmuş and A. Okur, (Eds.), *Handbook of teaching Turkish as a foreign language (pp. 277-291)*. Ankara: Graphicer Publications.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. & Hyun, H. H. (2012). How to design and evaluate research in education. (8th edition).
- Gemalmaz, E. (2010). *Deep structure of Turkish*. (Edited by: Cengiz Alyılmaz and Osman Mert), Ankara: Belen Publishing.
- Haseman, Bradley C. (1991). Improvisation, Process drama and dramatic art. *The Drama Magazine*, 19-21.
- İşcan, A. (2011). The importance of Turkish as a foreign language. *International Journal of Eurasian Social Sciences*, 2(4), 29-36.
- Kara, Ö. T., Karakoç, Ö. & Erdem, B. (2017). Examining the professional competence perceptions of Turkish teachers who will teach Turkish to Syrians. In M. Ertan Gökmen, Nazan Tutaş and Sebahat Alan (Eds.), *Teaching Turkish as a foreign language and foreign language teaching research (pp. 15-31)*, Ankara: Ankara University Press.
- Özgüzel, S. (2013). The phenomenon of multicultural society in Western Europe and the importance of intercultural communication. *Journal of Education and Society in the 21st Century*, 2(4), 143-152.
- President, Ö. (2006). *Foreign language teaching principles and solutions*. Istanbul: Multilingual Publications.
- San, I. (1990). Creative drama in education. *Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal*, 23(2), 573-582.
- Sezerel, H. & Gökbulut, Ö. HE. (2015). Internet addiction and processual drama: the preventable development of an addiction. *Creative Drama Journal*, 10(1), 103-116.
-

Shepherd, P. (2017). *The effect of process drama on English as a foreign language (EFL) learners' use of communication strategies*. Bilkent University Publisher.

UNHCR. (2018). Syrian refugee response plan. Access address: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>.

Uştuk, Ö. (2014). *Cecily O'Neill's process drama approach and the components of process drama*. (Master's thesis), Ankara University Institute of Social Sciences, Ankara.

Ünal, E. & Demirtaş, EN (2019). Teaching Turkish as a foreign language. In H. Akyol, & A. Şahin, *Teaching Turkish for prospective teachers and teachers* (pp. 391- 412). Ankara: Pegem Akademi.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (11. baskı). Seçkin yayıncılık